

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

Seksen dokuzuncu birleşim

13 . VIII . 1945 Pazartesi

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak Özeti	146	rına izin verilmesine dair Büyük Millet	
2. — Sorular	146	Meclisi Başkanlığı tezkeresi	146:147
3. — Hasmale edilen kâğıtlar	146	6. — Görüşülen işler	147
4. — ~~Sunular~~	146	1. — Gaziantep Milletvekili Cemil Bar-	
1. — Kocaeli Milletvekili Nihat Erim-		las ve iki arkadaşının, Subaylar Heyetine	
in andığımesi	146	mahsus Terfi Kanununa geçici bir madde	
5. — Başkanlık Divanının Kamutaya		eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî	
sunuyları	146	Savunma ve Bütçe Komisyonları raporları	
1. — Sayın Milletvekillerinden bazıla-		(2/72)	147:148

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Tekel Genel Müdürlüğünün 1940 malî yılı kesinhesap kanunu kabul olundu.

Subaylar heyetine mahsus 4273 sayılı kanuna ek tasarrufların birinci görüşülmesi yapıldı.

Pazartesi günü toplanılmak üzere Birleşime

son verildi.

Başkanvekili

Kâtip

Kâtip

Aydın

Samsun

Malatya

Dr. M. Germen

N. Fırat

N. Baydar

2. — SORULAR

1. — İstanbul Milletvekili Ziya Karamursal'ın, son zamanlarda çıkan orman yangınları hakkında yapılan incelemelerden elde edilen

sonuca ve kanaate dair Tarım Bakanlığından sözlü soru önergesi Tarım Bakanlığına gönderilmiştir.

3. — HAVALE EDİLEN KÂĞITLAR

Tasarıflar

1. — Denizde can ve mal koruma hakkında kanun tasarısı (1/472) (Adalet ve Ulaştırma Komisyonlarına);

2. — İskân Kanununun 29 ncu maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı (1/473) (İçişleri, Adalet ve Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonlarına);

3. — Posta Kanunu tasarısı (1/474) (Ulaştırma, Adalet ve Bütçe Komisyonlarına);

Raporlar

4. — İsparta Milletvekili Mükerrer Karaağaç'ın İçtüzüğün 23 ncu maddesinin değiştirilmesi hakkında tüzük teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/79) (Gündeme).

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15

BAŞKAN — Dr. M. Germen

KÂTİPLER : Necmeddin Sahir Sılan (Tunceli), B. K. Çağlar (Erzincan)

BAŞKAN — Oturum açılmıştır.

4. — ANDIÇME

1. — Kocaeli Milletvekili Nihat Erim'in andiçmesi.

BAŞKAN — Kocaeli Milletvekilliğine seçi-

len Nihat Erim andiçmek üzere lûtfen teşrif etsinler.

(Kocaeli Milletvekili Nihat Erim andiçti)

(Alkışlar).

5. — BAŞKANLIK DİVANININ KAMUTAYA SUNUŞLARI

1. — Sayın Milletvekillerinden bazılarına izin verilmesine dair Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresi

BAŞKAN — Başkanlığın tezkeresini okutu-

yorum.

8.8.1945

Kamutaya

Aşağıda adları yazılı Sayın üyelerin izinleri

Başkanlık Divanına kararlaştırılmıştır.

Kamutayın onamasına sunulur.

B. M. M. Başkanı

M. A. Renda

Çankırı Milletvekili Behiç Erkin, iki ay, hastalığına binaen.

Giresun Milletvekili Münir Akkaya, iki ay, hastalığına binaen.

Hatay Milletvekili Abdülğani Türkmen, iki ay, hastalığına binaen.

İstanbul Milletvekili Gl. Niyazi İsmet Gözcü, 10 gün, hastalığına binaen.

Niğde Milletvekili Avram Galanti Bodrumlu, 1,5 ay, hastalığına binaen.

Tunceli Milletvekili Hasan Üçöz, 1,5 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Şimdi ayrı, ayrı oyunuza sunacağım.

Çankırı Milletvekili Behiç Erkin, iki ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler...

Kabul edilmiştir.

Giresun Milletvekili Münir Akkaya, iki ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hatay Milletvekili Abdülğani Türkmen, iki ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İstanbul Milletvekili Gl. Niyazi İsmet Gözcü, 10 gün, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Niğde Milletvekili Avram Galanti Bodrumlu, 1,5 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tunceli Milletvekili Hasan Üçöz, 1,5 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Gaziantep Milletvekili Cemil Barlas ve iki arkadaşının, Subaylar Heyetine mahsus Terfi Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma ve Bütçe Komisyonları raporları (2/72) [1]*

BAŞKAN — İkinci görüşmesine başlıyoruz. Söz isteyen var mı?

Gl. E. DURUKAN (Hatay) — Arkadaşlar, ordu subaylarından, Hükümetin tensibi ile, Üniversitenin fen şubelerinde veyahut diğer şubelerinde muayyen olan tahsilini bitirip orduya iltihak edenlerden bazı arkadaşlar, kanunun müsaade etmemesi yüzünden, kıdem zamlarını alamamışlardır.

Bu kıdem zamlarını alabilmek için, Milletvekili arkadaşlarımızın verdikleri taktir üzerine hazırlanan kanun tasarısı mucibince, orduda hizmet görürken Hükümetin emrû tensibiyle bu şubelere girenlerin aldıkları kıdem zamları, Millî Mücadele esnasında, millî ordumuza iltihak etmeyipte İstanbul'da kalarak kendi arzularıyla dışı mektebine girip bu mektebi ikmal edenle-

rin de bundan faydalandıkları görülmüyor. Bununla da kalmıyor, Millî Mücadele esnasında hep bildiğimiz vechile millî ordumuza iltihak etmeyenlerin kıdemlerinden iki sene tenzil edilmişti. Diğerler tebdili melek ettikleri için ve hilâhare dışı üstöğmenleri iki sene sonra yüzbaşı olduklarından dolayı, Millî Mücadeleye iştirak etmeyip dışı mektebine gecen bu subaylar kaybettikleri bu kıdemi o vakit almışlardır. Şimdi bu suretle iki sene kıdem önce bilfiil millî ordumuza iştirak ederek Millî Mücadeleye katılan arkadaşlarımızın üstünde bir kademe sahip oluyorlar. Şüphesiz bu bir haksızlıktır.

R. VARDAR (Zonguldak) — Doğru.

Gl. E. DURUKAN (Devamla) — Bu sebeple bu noktanın tashihi için bu kanun tasarısının tekrar Millî Savunma Komisyonuna iadesiyle orada tekrar tetkik edilerek hazırlanmasını arz ve teklif ediyorum. Bu hususta da bir taktir taktir ediyorum. Yüksek oylarınızı rica ederim. (Doğru sesleri).

İ. GURAK (Giresun) — Sayın arkadaşlarım; benim taktirim de aynen Durukan arkadaşımızın, şimdi izah ettiği şekle aittir.

Bizim çok yakın geçmişte bir millî mücadele tarihimiz var. Bu millî mücadeleye millet-

[1] Birinci görüşmesi 88 nci Birleşim tutanağında.

miz bütün varı ile, yoku ile, ölüm, kalım savaşı diye girmiştir. Böyle bir zamanda, memleketin emek sarfederek, para sarfederek ordusuna yetiştirdiği subayların ilk vazifesi İstanbul'da veya nerede olursa olsun Anadolu'ya iltihak etmek ve millî vazife almaktı. Bunu yapmayan bir kısım arkadaşlarımız, İstanbul'da kalmışlar ve memleketin ölüm, kalım savaşında kendi şahsi istikballerini temin kaygusuna düşmüşlerdir. Bunun için de dışı, eczacı ve fen fakültesi gibi yerlere devam ederek kendi istikballerini temin endişesi göstermişlerdir. Binaenaleyh bugün onlara bir kıdem vermek, millî mücadeleye bin bir mahrumiyetle atılmış olanları rencide eder. Çünkü geçmişte olan bu tarzı hareketlerinden arkadaşları, en hafif tabiriyle, onlara küskündürler, iğbirar duyarlar. Bunun için onlar bu suretle mükâfatlandırmak, Büyük Meclis için herhalde arzu edilir bir şey değildir. Onun için bendeniz bir takrir vermiştim. Onda birinci maddenin sonuna «Millî orduya katılmıyarak» millî mücadele yıllarında tahsilini yapmış olanlar bu kanundan faydalanamaz» diye tasrih edilmiştir (Çok doğru sesleri).

Binaenaleyh, bu mülâhazalarla yazılmış olan takririmin kabulünü rica ediyorum.

Çünkü herhalde biz, yani Türk milleti, kara günlerde hizmet etmiş insanların hizmetlerini asla unutamıyacağı gibi, her ne sebeple olursa olsun, o gün hizmet şerefinden mahrum kalmış olanları, belki müsamaha ile göreceğiz, fakat aradan ne kadar zaman geçerse geçsin bu hareketleri mükâfatlandırmıyacağız.

Binaenaleyh, bu maksatla takririmi takdim etmiştim.

Kabulünü dilerim.

BAŞKAN — İki önerge vardır.

Yüksek Başkanlığa

Arzettiğim sebepler dolayısıyla kanun tasa-

rısının Millî Savunma Komisyonunca tekrar tetkik ve ıslah edilmek üzere Millî Savunma Komisyonuna iadesini arz ve teklif ederim.

Hatay Milletvekili

E. Durukan

Yüksek Başkanlığa

Subaylar heyetine mahsus 4273 sayılı kanun ek kanun tasarısının birinci maddesine şifahen arzettiğim sebeplere binaen aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif eylerim:

(Millî orduya katılmıyarak millî mücadele yıllarında tahsilini yapmış olanlar bu kanundan faydalanamaz).

Giresun Milletvekili

İ. Gürak

BAŞKAN — Oyunuza sunmak üzere önergeleri tekrar okutuyorum;

(General E. Durukan'ın önergesi tekrar okundu).

BAŞKAN — Önergeyi nazarı itibara alanlar . . . Alınmayanlar . . . Önerge nazarı itibara alınmıştır.

Şimdi ikinci önergeyi okutuyorum (Beraber gitsin, komisyon serbest kalsın sesleri)

Ayrı bir hükmü ihtiva ediyor. Birisi doğrudan doğruya komisyona iadesini ve ıslahını istiyor, birisi doğrudan doğruya bir hüküm eklenmesini istiyor. Kamutayın reyini izhar etmesi lâzmedir.

İ. GÜRAK (Giresun) — Önergemi geri alıyorum, aynı şeydir.

BAŞKAN — Mesele yok. O halde tasarıyı konuşulmak üzere komisyona geri veriyoruz.

Gündemde görüşülecek başka madde yoktur.

Çarşamba günü saat 15 de toplanılmak üzere birleşime son veriyorum.

Kapanma saati: 15,12